

การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมกรรการบริโภคข่าวกรอง
ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

นางสาว ศศิวิมล ตามไท

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตรพัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-333-793-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

119134669

25 S.A. 2545

**INFORMATION EXPOSURE, KNOWLEDGE, ATTITUDE
AND BROWN RICE CONSUMPTION AMONG BANGKOK PEOPLE**

MISS SASIWIMON TAMTHAI

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication**

Department of Public Relations

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-333-793-8

ศศิวิมล ตามไท : การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการบริโภค
ข้าวกล้องของประชาชนในกรุงเทพมหานคร (INFORMATION EXPOSURE, KNOWLEDGE,
ATTITUDE AND BROWN RICE CONSUMPTION AMONG BANGKOK PEOPLE)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ธนวัต บุญลือ, 165 หน้า. ISBN 974-333-793-8

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับ
ข่าวสาร ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคข้าวกล้องกับพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องของประชาชน
ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนในกรุงเทพมหานครจำนวน 408 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
t-test One – Way ANOVA ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ความถดถอย
พหุคูณ ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสาร
เกี่ยวกับข้าวกล้องแตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการ
บริโภคข้าวกล้องแตกต่างกัน
3. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวกล้องมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับข้าวกล้อง
4. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวกล้องไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภค
ข้าวกล้อง
5. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวกล้องมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้อง
6. ตัวแปรที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้อง เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่
สื่อบุคคล อาชีพค้ำขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว ทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคข้าวกล้อง การเปิดรับข่าวสาร
เกี่ยวกับข้าวกล้อง เพศ และสถานภาพโสด

ภาควิชา ทักษะประชาชนสัมพันธ์.....

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....

ปีการศึกษา 2542.....

ลายมือชื่อนิสิต ศศิวิมล ตามไท.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4185148528 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD: INFORMATION EXPOSURE / KNOWLEDGE / ATTITUDE /

BROWN RICE CONSUMPTION BEHAVIOR

SASIWIMON TAMTHAI : INFORMATION EXPOSURE, KNOWLEDGE,
ATTITUDE AND BROWN RICE CONSUMPTION AMONG BANGKOK PEOPLE.

THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. THANAWADEE BOONLUE, Ph.D.

165 pp. ISBN 974-333-793-8

The purpose of this research is to study the correlations between media exposure, knowledge, attitude and brown rice consumption among people in Bangkok. Questionnaires were used for data collection from a total of 408 samples. Percentage, mean, t- test, One – Way ANOVA, Pearson's product moment correlation coefficient and multiple regression analysis were used for data analysis.

The results of the study are as follows :

1. People with different sex, age, education and income are significantly different in information exposure about brown rice.
2. People with different education and occupation are significantly different in brown rice knowledge, attitude and consumption.
3. Information exposure on brown rice is significantly correlated with knowledge about brown rice.
4. Information exposure on brown rice is not significantly correlated with attitude toward brown rice consumption.
5. Information exposure on brown rice is significantly correlated with brown rice consumption.
6. The variables best explained brown rice consumption, sorted by most important ones are interpersonal contact, occupation, attitude in brown rice consumption, information exposure on brown rice, gender and marital status.

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์.....

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....

ปีการศึกษา 2542.....

ลายมือชื่อนิตด ศศิวิมล ทาพไท.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Thanawadee B.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากคณาจารย์หลายท่าน ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวัต บุญดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สำหรับคำแนะนำปรึกษา รวมถึงข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้ รองศาสตราจารย์อุบลวรรณ ปิติพัฒน์มะโฆสิต ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และดร. วิเชียร เกตุสิงห์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ทำยนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ สำหรับความช่วยเหลือ กำลังใจ และแรงบันดาลใจในการศึกษา ขอขอบคุณที่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ และคนใกล้ชิดที่ให้กำลังใจผู้เขียนเสมอมา

ศศิวิมล ตามไท

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ปัญหาคำถามวิจัย	8
สมมุติฐานของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร	11
แนวคิดเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสื่อสาร	25
ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร	29
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม	36
ทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม	45
แนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคข่าวของคนไทย	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	57
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	57
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	57
วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60
การทดสอบเครื่องมือ	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
เกณฑ์ในการให้คะแนน	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	65
การประมวลผลข้อมูล	67
บทที่ 4 ผลการวิจัย	68
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น	69
ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง	69
การเปิดรับข่าวสารทั่วไปและการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข่าวกอล์ฟ...75	
ความรู้เกี่ยวกับข่าวกอล์ฟ	86
ทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคข่าวกอล์ฟ	89
พฤติกรรมการบริโภคข่าวกอล์ฟ	92
ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน	97
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	129
สรุปผลการวิจัย	130
อภิปรายผล	135
ข้อเสนอแนะ	147
ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป	149
รายการอ้างอิง	151
ภาคผนวก	156
ประวัติผู้เขียน	165

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	69
ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	70
ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา	71
ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	72
ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้	73
ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพการสมรส	74
ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการเปิดรับ ข่าวสารทั่วไปของสื่อแต่ละประเภท	75
ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ข่าวลือตามแนวพระราชดำริ	76
ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ข่าวลือตามแนวพระราชดำริจากสื่อแต่ละประเภท	77
ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ข่าวลือ	78
ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ข่าวลือจากสื่อแต่ละประเภท	79
ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการเปิดรับ ข่าวสารเกี่ยวกับข่าวลือจากสื่อทุกประเภท	80
ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสื่อที่มีการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับข่าวลือมากที่สุด	81
ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสื่อที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับข่าวลือมากที่สุด	82
ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับข่าวลือ	83
ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับข่าวลือจากสื่อมวลชน	84
ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับข่าวลือจากสื่อบุคคล	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสามารถในการ ตอบคำถามวัดความรู้เกี่ยวกับข้าวกล้อง	86
ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับ ข้าวกล้อง	88
ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามทัศนคติเกี่ยวกับการ บริโภคข้าวกล้อง	89
ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับทัศนคติเกี่ยวกับ ข้าวกล้อง	91
ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความตั้งใจในการบริโภค ข้าวกล้อง	92
ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการบริโภค ข้าวกล้อง	93
ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการบริโภค ข้าวกล้อง	94
ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับพฤติกรรมการบริโภค ข้าวกล้อง	96
ตารางที่ 26 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวกล้อง จำแนกตามเพศ	97
ตารางที่ 27 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวกล้อง จำแนกตามกลุ่มที่มีอายุต่างกัน	98
ตารางที่ 28 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวกล้อง จำแนกตามกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	100
ตารางที่ 29 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวกล้อง จำแนกตามกลุ่มที่มีอาชีพต่างกัน	102
ตารางที่ 30 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวกล้อง จำแนกตามกลุ่มที่มีรายได้ต่างกัน	104
ตารางที่ 31 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวกล้อง จำแนกตามกลุ่มที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 32 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับข้าวกล้องจําแนกตามเพศ	107
ตารางที่ 33 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคข้าวกล้อง จําแนกตามเพศ	108
ตารางที่ 34 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้อง จําแนกตามเพศ	108
ตารางที่ 35 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับข้าวกล้องจําแนกตาม กลุ่มที่มีอายุต่างกัน	109
ตารางที่ 36 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคข้าวกล้อง จําแนกตามกลุ่มที่มีอายุต่างกัน	110
ตารางที่ 37 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องจําแนกตาม กลุ่มที่มีอายุต่างกัน	111
ตารางที่ 38 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับข้าวกล้องจําแนกตาม กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	112
ตารางที่ 39 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคข้าวกล้อง จําแนกตามกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	113
ตารางที่ 40 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องจําแนกตาม กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	114
ตารางที่ 41 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับข้าวกล้องจําแนกตาม กลุ่มที่มีอาชีพต่างกัน	115
ตารางที่ 42 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคข้าวกล้อง จําแนกตามกลุ่มที่มีอาชีพต่างกัน	116
ตารางที่ 43 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องจําแนกตาม กลุ่มที่มีอาชีพต่างกัน	117
ตารางที่ 44 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับข้าวกล้องจําแนกตาม กลุ่มที่มีรายได้ต่างกัน	118
ตารางที่ 45 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคข้าวกล้อง จําแนกตามกลุ่มที่มีรายได้ต่างกัน	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 46 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องจำแนกตาม กลุ่มที่มีรายได้ต่างกัน	120
ตารางที่ 47 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับข้าวกล้องจำแนกตาม กลุ่มที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน	121
ตารางที่ 48 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคข้าวกล้อง จำแนกตามกลุ่มที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน	122
ตารางที่ 49 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องจำแนกตาม กลุ่มที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน	123
ตารางที่ 50 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ข้าวกล้องกับความรู้เกี่ยวกับข้าวกล้อง	124
ตารางที่ 51 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ข้าวกล้องกับทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคข้าวกล้อง	125
ตารางที่ 52 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ข้าวกล้องกับพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้อง	126
ตารางที่ 53 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เมื่อให้พฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องเป็น ตัวแปรตามและเลือกใช้ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ	127